

**Budapest Főváros X. kerület
Kőbányai Önkormányzat
Polgármestere**

**Előterjesztés
a Képviselő-testület részére
az Európai Városfejlesztési Kezdeményezés - Innovatív Tevékenységek című európai
uniós pályázati konstrukción történő részvételről**

I. Tartalmi összefoglaló

Kőbánya területén az épített környezet megőrzésre méltó emlékei között kiemelkedő jelentőségű az egykori Dreher Antal-féle Sörgyár első területe, a csaknem 16 hektáros, javarészt a Kőbányai Önkormányzat tulajdonában álló S1 terület. A terület a városszerkezeti helyzete okán jelentős potenciált rejt magában, az itt található műemléki épületegyüttes és pincerendszer ipartörténeti és építészeti szempontból is jelentős. A barnamezős S1 terület állagmegóvásának, hasznosításának és revitalizációjának előkészítésére az Önkormányzat régóta kiemelt figyelmet fordít, a jelentős méretű terület hasznosítását azonban önállóan nem tudja megvalósítani.

A terület megújulásához olyan hosszútávon megtérülő fejlesztésekben szükséges gondolkodni, amelyek a városszerkezeti adottságokra és a terület értékeire építkezve integrálják a területet a város mai működésébe. Ennek érdekében az Önkormányzat „a zöldben úszó építészeti örökségnek is teret adó ipari örökségi intézménypark” fejlesztési irányt jelölte ki elérendő célként, azaz a terület funkcióváltását olyan értékteremtő módon kívánja megvalósítani, amely kapcsolódik Kőbánya ipari örökségéhez, és piaci alapú, fenntartható hasznosítással új életet ad a volt sörgyári területnek, bekapcsolva azt Kőbánya központjának városi szövetébe. A területre vonatkozó, a Képviselő-testület 2022. december 15-ei ülésének napirendjén szereplő kerületi építési szabályzat elfogadása megteremti a kereteket a terület megújítására.

Az S1 terület teljes megújulása, a műemlékek felújítása és hasznosítása hosszabb folyamat. A fejlesztések beindításához fontos, hogy a terület vonzerejét biztosító funkciók befogadására a műemléképületek és a pincerendszer felkészítése minél hamarabb megkezdődjék, amelynek jelentős lendületet adhat egy olyan előhasznosítás, amely feltárja ennek a különleges kőbányai ipari örökségnek az értékeit, és bemutatja a terület hasznosításának lehetőségeit.

Az előhasznosítás első lépéseként a kerületközpont irányából olyan ipari örökségi zöld tengely kialakítása indokolt, amely keresztülvezetve az S1 területén feltárja az ipari műemlékek látványát, és elvezet a Csajkovszkij park fókuszpontjában lévő Havas-villához. A gyalogos tengelyt olyan színvonalú tájépítészeti eszközökkel kell kialakítani, amely megelőlegezi a terület teljes megújulásának látványát. A sétaútvonal egyes szakaszai, terepszint fölé emelt kitüntetett pontjai beláthatóvá teszik az S1 terület egyes területeit, segítik a műemléképületek és a közöttük lévő terek feltárulását. A sétaútra felfűzött egyes műemléképületek a későbbiekben könnyebben megközelíthetőek és ezáltal vonzóbbak lesznek a területet használók számára, ezáltal hasznosításuk is könnyebbé válhat például vendéglátási, manufaktúris gyártó és kereskedelmi, kulturális, közösségi szórakoztató, szabadidős funkciók számára. A méltán híres pincerendszer hasznosításának részeként annak bejárati fogadótere is erre a tengelyre fűzhető fel. Az ipari örökségi zöld tengely végpontján a részben már felújított Havas-villa egy kompakt, önmagában is működőképes kulturális intézményt fogadhat be.

A fentiek alapján a hosszabb távú revitalizáció részeként és a barnamezős terület megújulásának elindításaként kerülhet sor az „ipari örökségi zöld tengely kialakítása a Kőbánya kerületközpontjában lévő volt sörgyári barnamezős területen” témájú előhasznosítási javaslat kidolgozására.

Az előhasznosítás előkészítésére és első ütemének megvalósítására kínál lehetőséget az Európai Városfejlesztési Kezdeményezés - Innovatív Tevékenységek című európai uniós pályázati konstrukción történő részvétel. Ez a pályázat olyan városfejlesztési projektek előkészítését és megvalósítását támogatja, amelyek újszerű, innovatív választ adnak többféle városi problémára, többek között a városi terek rehabilitációja és a kulturális örökség megőrzése és átalakítása témákban.

Fontos alapfeltétel, hogy a megvalósításra kerülő „kísérleti” projekt olyan legyen, amelynek tapasztalatait más európai városok is eredményesen felhasználhatják. A projektek támogatási intenzitása 80%, legfeljebb 5 millió euró (mintegy 2 milliárd forint) támogatással.

A pályázati kiírás szerint a projekt előkészítésére és megvalósítására a pályázatot benyújtó önkormányzat partnerséget alakíthat ki a projekt megvalósításában részt vállaló releváns szervezetekkel.

Ezen túlmenően a pályázatot benyújtó önkormányzatnak három másik uniós tagállamban lévő, különböző méretű és fejlettségű régióhoz tartozó önkormányzatot is be kell vonnia a projekt megvalósításának nyomon követésébe. Ezek az úgynevezett transzferpartnerek előkészítik a tesztelt innovatív megoldás saját városaikban történő teljes vagy részleges adaptálásának folyamatát. A transzferpartner önkormányzatok kiválasztása történhet az erre létrehozott európai uniós platform weboldalán keresztül, de a testvérvárosaink közül is kiválaszthatók azok, amelyek hasonló problémákkal küzdenek és nyitottak az együttműködésre.

II. Hatásvizsgálat

A projektjavaslat eredményes elbírálása és a projekt megvalósítása esetén a projekt katalizátorként elősegítheti az S1 terület hosszabb távú revitalizációját, és fontos lépés lehet az Önkormányzat számára a barnamezős terület megújulásához.

III. A végrehajtás feltételei

A projektjavaslatok benyújtásának határideje 2023. január 19-e. A javaslatok értékelését követően – kedvező döntés esetén – 2023 második felében kerülhet sor a projektjavaslat véglegesítésére és a támogatási szerződés aláírására. A projektjavaslat véglegesítése során gondoskodni szükséges az önrész biztosításáról, és ki kell dolgozni a projekt végrehajtásának további feltételeit. A projekt végrehajtására a támogatási szerződés aláírását követően 3,5 év áll rendelkezésre.

IV. Döntési javaslat

Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testülete meghozza az előterjesztés 1. mellékletében foglalt határozatot.

Budapest, időbélyegző szerint

D. Kovács Róbert Antal

Törvényességi szempontból ellenjegyzem:

Dr. Szabó Krisztián
jegyző

**Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testületének
.../2022. (XII. 15.) határozata
az Európai Városfejlesztési Kezdeményezés - Innovatív Tevékenységek című európai
uniós pályázati konstrukción történő részvételről**

Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testülete egyetért az Európai Városfejlesztési Kezdeményezés - Innovatív Tevékenységek című európai uniós pályázati konstrukción történő részvétellel, és felhatalmazza a polgármestert az „Ipari örökségi zöld tengely kialakítása a Kőbánya kerületközpontjában lévő volt sörgyári barnamezős területen” témájú projektjavaslat előkészítésére és a pályázat benyújtásához szükséges nyilatkozatok megtételére.

Határidő: 2023. január 19.
Feladatkörében érintett: a Jegyzői Főosztály vezetője
a Főépítészeti Osztály vezetője